

katona, Pável (Andrassy Máté) a forradalom napjaiban egymásba szeret, miközben az előbbi tollal, az utóbbi fegyverrel szegődik a magyar nemzet ügyének védelmébe. Magán-, illetve november 4-i közéleti bukásuk nem kérdéses,

kent nem rossz – alakítása logikusan a sorból, a parodisztikusra vett Kádár-figura sokkal inkább való a *Csapd le csacsi!*-ba. Vidnyánszky Attila filmje nemcsak a forradalom, de az indokolatlan műfajkavarodás filmje is: történelmi dokudráma

KÖNYV

Jürgen Müller

Movies of the 30's

Egy luftballonnal és egy elszármazott magyar falra vetődő árnyékával kezdődött. Filmtörténetileg legalábbis így kezdődtek a harmincas évek – vélekednek a Taschen Kiadó felkért filmtörténészei, akik Fritz Lang *M – Egy város keresi a gyilkost* című klasszikusánál (készült 1931-ben) ütik fel az évtized legmaradandóbb mozifilmjeit összefoglaló albumukat. Az említett luftballon tulajdonosa, az iskolából hazafelé tartó kislány már halott: ezt fejezi ki az elszabadult lufi, a hazafelé igyekvő rejtélyes árnyalak pedig maga az elkövető, akit Peter Lorre, azaz Löwenstein László alakított oly emlékezetesen Fritz Lang filmjében. A harmincas évek filmtörténetének taglalása tehát egy gyilkosság vérfagyasztó képeivel kezdődik, de az évtizedet valójában egy másik gyilkosság nyitotta: alig néhány év telt el azóta, hogy a hangosfilm (az első hangos *A jazzénekes* volt 1927-ben) kinyírta a némafilmet. Lesz azonban még ennél is nagyobb felfordulás a tárgyalt évtized során, ilyen például a Hitler elől Hollywoodig meg sem álló európai rendezők (köztük Lang, Billy Wilder, Douglas Sirk és még sokan mások) odisszeája. Mint minden, a teljesség igényével készült válogatás, úgy a Taschen gyűjtése sem lehet teljes, a célját mégis sikerül elérnie. 88 filmet, többnyire megkérdőjelezhetetlen s csak néhány esetben megkérdőjelezhető klasszikust idéznek meg az ítések: a Taschen-kiadványok esetében már szinte megszokottnak mondható pazar képanyaggal és lényegre törő kísérőszövegekkel. Sokféleképpen forgathatjuk ezt a könyvet: használhatjuk képeskönyvként és filmtörténeti gyorstalpalóként, fellapozhatjuk régi kedvenceinket, és végigmehetünk a hazai teljesítményeken. Az album angol nyelvű, de tele van magyarral. Lugosi Béla (*Drakula*), Rudolph Máté (*Vámpír*), Peter Lorre (*M, Mr. Moto*), Korda Sándor (*VIII. Henrik magánélete*), Bíró Lajos (*Things to Come*), Balázs Béla (*Kék fény*), Trauner Sándor (*Ködös utak*), Lengyel Menyhért (*Ninocska*), László Miklós (*Saroküzlet*) mind sokat tettek azért, hogy a világ elhiggye, Hollywoodot magyarok építették. Köves Gábor

Taschen / Vince Kiadó
575 oldal, 9745 Ft